

gospodarske, obrtniške in národne.

Izhajajo vsak petek ter stanejo v tiskarni prejemanje za celo leto 3 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 75 kr. in za četrť leta 90 kr., — po pošti prejemanje pa za celo leto 4 gld., za pol leta 2 gld. in za četrť leta 1 gld. — Za prinašanje na dom v Ljubljani se plača na leto 40 kr. Naročnino prejema upravništvo v Blasnikovi tiskarni. — Oglase (insetate) vzprejmlje upravništvo, in se plača za vsako vrsto za enkrat 8 kr., za dvakrat 12 kr., za trikrat 15 kr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu „Novic“.

V Ljubljani 19. avgusta 1898.

Politiški oddelek.

Županski shod v Ljubljani.

Dne 17. t. m. se je z velikim sijajem vršil prvi shod slovenskih županov. Ljubljana je bila v zastavah in je goste, katerih se je zbralo 600 iz Kranjske, Štajerske, Koroške in Primorske, sijajno sprejela.

Dne 16. t. m. se je na vrtu „Narodnega doma“ vršil prijateljski večer, pri katerem je cesarski svetnik Murnik pozdravil udeležnike s presrčnimi besedami, naslednji dan pa je bilo slavnostno zborovanje, kateremu je predsedoval ljubljanski župan Hribar in katerega se je udeležilo tudi mnogo državnih in deželnih poslancev.

Shod je soglasno sklenil, poslati posredovanjem dež. vlade cesarju naslednjo udanostno adresno:

Vaše cesarsko in kraljevsko apostolsko Veličanstvo!

Odkritosrčna radost prešinja letos vse narode velike in mogočne države Vašega Veličanstva. Polni udanosti in zvestobe pa tudi neizmerne spoštovanja in hvaležnosti bližajo se drug za drugim vznožju Najvišjega prestola, da ondi ponove sveto svojo prisego ter dajo izraza srčnim svojim čutilom in gorečim prošnjam.

Vaše cesarsko in kraljevsko apostolsko Veličanstvo!

Slovenski narod, čegar usoda je stoletja tesno zvezana z državo, katerej so slavno vladali cesarji iz prejasnega habsburškega rodu in katero žezlo je previdnost božja pred petdesetimi leti položila v posvečene roke Vašega Veličanstva, more o sebi trditi, da v teku dolzih stoletij niti najmanjša senca ni padla na njegovo podaniško zvestobo in udanost. Na neštevilnih bojiščih prelivali so hrabri njegovi sinovi dragoceno kri za domovino in prejasno vladarsko rodbino; nepreračunljive so materijelne žrtve, katere je ta narod prinašal za ohranitev ugleda, slave in moči države; neprecenljivi dokazi najiskrenejšega sočustvovanja, katero se je pojavljalo v njem

o žalostnih in veselih trenotkih za državo in prejasno dinastijo. Po vsej pravici zamore ta narod reči, da pač številnejši in bogatejši narodi žive v mogočni državi Vašega Veličanstva, da ga pa mej njimi ni zvestejšega od njega.

Vaše cesarsko in kraljevsko apostolsko Veličanstvo!

Slovenski narod, živeč v vojvodstvih Kranjskem, Štajerskem in Koroškem, v poknežini grofiji Goriško-Gradiščanski, v mejni grofiji Istrski in v svobodnem mestu Trstu ima se poleg svojega napora pred vsem Vašemu Veličanstvu zahvaliti za ves svoj dosedanji duševni razvoj in kulturni napredek. Nadeja se pa tudi, da bode Vašega Veličanstva očetovska skrb še nadalje ga osrečevala in da bode mogočna beseda Vašega Veličanstva dovela ga do popolne ravnopravnosti v narodnem in političnem oziru, po kateri hrepeni ves čas, odkar je deležen postal ustavnega življenja in o kateri je prepričan, da — do sledno izvedena — postane najtrdnjša zaslomba moči in mogočnosti države.

S temi čutili iskrene hvaležnosti in oživljajoče nade bližamo se v imenu slovenskega naroda mi zastopniki njegove občinske samouprave v vseh imenovanih kronovinah Vašega Veličanstva presijajnemu prestolu z najudanejšo prošnjo, da blagovoli Vaše cesarsko in kraljevsko apostolsko Veličanstvo sprejeti zagotovilo nespremenjene udanosti in zvestobe, ki navdaja srca vseh Slovencev do posvečene osebe Vašega Veličanstva.

Vaše cesarsko in kraljevsko apostolsko Veličanstvo!

Dolgo se blesti sijajno žezlo jedne najmogočnejših držav v posvečenih rokah Vašega Veličanstva, daleč ima pa Vaše Veličanstvo tudi še do skrajne meje človeškega življenja. In da bi dobrohotno nebo Vašemu Veličanstvu na srečo narodov in v proslavo države dalo dočakati te skrajne meje, to je najiskrenejša naša in vsega slovenskega naroda želja.

Bog ohrani, Bog obvaruj Vaše cesarsko in kraljevsko apostolsko Veličanstvo!

Dalje je shod na predlog dr. Schegule sklenil, poslati cesarju po posebni deputaciji naslednjo prošnjo:



Vaše cesarsko in kraljevsko apostolsko Veličanstvo! Slovenski narod si ničesar iskreneje ne želi, ko da bi spomin na petdesetletnico slavnega in modrega vladanja Vašega Veličanstva ohranjen bil poznim rodovom. V ta namen ustanovile so se in se bodo še širom ozemlja, katero je njegova last, razne dobrotvorne naprave in postavili jubilejski spomeniki. Vender pa je poleg tega živa želja v srci vsacega Slovenca, da bi se Vašega Veličanstva vzvišeno ime spojilo z zavodom, ki naj bi — jednako, kakor Vašega Veličanstva slavno vladanje pomenja razdobje v razvoju avstro-ogerske monarhije — pomenil razdobje v kulturnem razvoju slovenskega in ostalih, na jugu države živečih narodov. Samo mogočne besede Vašega Veličanstva je potreba, da se ustanovi v Ljubljani vseučilišče z bogoslovsko, pravoslovsko in modroslovsko fakulteto in še pozni rodovi blagoslavljeni bodo trenotek, v katerem bode ta beseda izgovorjena ali zapisana. Vaše Veličanstvo bode zgodovina po vsej pravici imenovala mogočnega pospeševalca znanosti in prosvetitelja narodov, naj tedaj v spomin na redki dokaz milosti božje, ki se je razlila letos nad Vašega Veličanstva maziljeno glavo, po Vašega Veličanstva ukazu nastane na jugu države novo gojilišče znanosti in prosvete.

Pri zborovanju, katero je sledilo slavnostni seji, je shod sprejel več važnih resolucij glede nadsodišča v Ljubljani, glede podpore slovenskih juristov in glede organizacije slov. županov.

Shod se je vršil v najlepši slogi in utegne obroditi mnogo zlatega sadu za slovenski narod.

Politični pregled.

Za narodno ravnopravnost. — V soboto, 13. t. m. je pravosodni minister dr. Ruber sprejel deputacijo kranjske odvetniške zbornice, katera mu je vročila obširno, temeljito sestavljeno spomenico zlasti glede ravnopravnosti slovenskega jezika pri višji sodnji v Gradcu. Pravosodni minister je priznal opravičenost slovenske zahteve in tudi opravičenost pritožbe proti navadi, da morajo sodišča prve instance, na slovenski jezik prevajati razsodbe druge instance ter obljubil, da stori, kar mu bo mogoče glede na sedanji politični položaj. Principijelno smo torej Slovenci zmagali, a zdi se nam, da je pot do materijelne zmage še jako dolga, vsaj ministrova obljuba, da stori samo to, kar je glede na sedanji politični položaj mogoče, opravičenje domnevanje, da noče ničesar storiti, ampak pustiti vse pri starem.

Položaj. — V soboto, v nedeljo in v ponedeljek so se mudili v Ischlu pri cesarju grof Goluchowski, pl. Kallay, grof Thun, baron Banffy, dr. Kaizl in dr. Bärnreither. Cesar se je ž njimi opetovano posvetoval glede obnovitve nagodbe. Poročila o cesarjevi odločbi se glase različno. Jedni zatrjujejo, da je zmagal Banffy, ki je odklanjal sploh vsak provizorij in tudi uveljavljenje nagodbe za Cislitvansko o § 14, vsled česar se začne nova pogajanja glede vsebine nagodbe, katera pa se ne obnovi, ampak se nadomesti s trgovinsko in carinsko pogodbo. Drugi pravijo, da se grof Thun ni udal, ampak da je ostal na svojem prejšnjem stališču, naj se nagodba za Cislitvansko obnovi s § 14. za Ogersko pa parlamentarnim potom. Pač pa hoče Thun še enkrat poskusiti, da reši nagodbo s

parlamentom, a če se mu to ne posreči, hoče odstopiti. Čujejo se tudi druge verzije, katere pa ni možno kontrolirati. Povsem pozitivnega o izidu posvetovanj v Ischlu se ne ve še nič, izvzemši to, da se — kakor rečeno — začno še tekoči mesec nova pogajanja glede nagodbe mej Avstrijo in Ogersko.

Državni zbor. — Poroča se, da hoče vlada sklicati državni zbor na dan 5. septembra, da poskusi še jedenkrat, če bi se dalo ž njim rešiti nagodbo.

Jezikovne naredbe. — V nemških političnih krogih se razširja govornica, da hoče grof Thun preklicati jezikovne naredbe. Ta govornica je na Češkem obudila silno ogorčenje. Pokazalo se je, da bi prišlo do velikanskih demonstracij in do izgrediv, če bi se to zgodilo. Vlada bi si s preklicem prav nič ne pomagala, kajti o tem pač ni dvoma, da bi v slučaju preklica jezikovnih naredb na mesto nemške obstrukcije takoj stopila slovanska obstrukcija.

Konfiskacije v Dalmaciji. — V poslednjem času se vedno bolj množe konfiskacije dalmatinskih listov in sicer tako, da je v nevarnosti obstanek zadetih listov. Proti postopanju državnega pravdnika so se pritožili vsi dalmatinski listi na pravosodnega ministra. Kako postopa državno pravdnništvo, se vidi iz tega, da je konfiskovalo v „Narodnem Listu“ priobčeni prevod § 13. naših državnih zakonov.

Balkan. — V Macedoniji se gibljejo. Macedonski kongres je minole dni končal svoje zasedanje. Sprejel je spomenico, s katero se zahteva avtonomija Macedonije in katero izroči izvoljeni centralni odbor vsem velesilam. Zvezni pojavi mej Bolgarijo in Črnogoro so čim očitnejši. Čuje se celo, da so Rumunska, Bolgarska in Črnogora sklenile pod pokroviteljstvom Rusije balkansko zvezo, kateri pristopi tudi Grška. Namen te balkanske zveze je baje, da se ne premeni položaj na Balkanu in se prepreči vsaka druga politika kake sosedne sile. Srbija stopa svoja pota, gotovo v svojo škodo. Skupščina se že krha. Opozicija Milanu nastaja čim večja. Politika Srbije nemore več dolgo ostati v tem tiru.

Japonska. — Tudi Japonska se pripravlja na pomnožitev armade in mornarice. Pa zakaj bi zaostala, saj je to moderno. Novo naprednjaško ministerstvo ravno dela na to pri ravno vršečih se volitvah v parlament, da bi spravilo vkup tak parlament, ki bi pritrdil njegovim predlogom. Kakor povsod. Namesto, da bi se vlade ravnale po parlamentih, morajo biti ti pokorni sluge vlad. Seveda, včasih že tudi spodleti vladam in tudi japonsko ministerstvo ni sigurno, če bo prodrlo s svojimi obsežnimi in drugimi predlogi.

Španjsko-amerikanska vojska. Mirovni zapisnik podpisala sta zastopnika Španije in Amerike dne 12. avgusta. Ta določa: Španska se odpove suvereniteti nad Kubo; Portorico in njej lastne antilske ter ladronske otoke odstopi Združenim državam; Združene države zasedejo Manilo za toliko časa, da se dožene prihodnja državopravna uredba Filipin; Španska oblastva zapuste takoj z vojaštvom vred Kubo in Portorico; tekom 10 dnij se snideta komisiji, ki se morata tekom 30 dnij dogovoriti radi izročitve Kube in Portorica; vojskovanje se takoj ustavi; Španska in Združene države imenujejo vsaka 5 členov komisije, katera se snide najkasneje 1. oktobra v Parizu, da se dogovori o definitivnem miru. Vojna uprava Zjedinjenih držav je brzojavno odredila, da je takoj ustaviti vse vojskovanje. — Španjci, dasi hrabri vojaki so v tej vojski sramotno podlegli. Temu kriva je sama malomarnost uprave. Namestu, da bi bili svoje naselbine bolj šali, so iste le izsesavali. Brodovje so v vojski do cela izgubili, z vojsko na suhem pa tudi ne bi bili mogli nič upravit, ker ni cest. Zanikrna uprava zlasti na Kubi se maščuje sedaj nad njimi. Kar so sejali, bodo sedaj želi.